

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/41/2017
Identifikačné číslo spisu:	8613204609
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8613204609.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovak Telekom, a. s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 28, IČO: 35 763 469, zastúpenej JUDr. Petrom Škerlíkom, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, J. Ťatliaka 2051/8, proti žalovanému B. bývajúcemu v F., zastúpenému JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Nám. SNP 7, o návrhu na povolenie obnovy konania, vedenom na Okresnom súde Svidník zn. 6 C 90/2011, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 23. júna 2016 sp. zn. 3 Co 60/2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 23. júna 2016 sp. zn. 3 Co 60/2016 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 4. marca 2014 č. k. 6 C 274/2013-44 povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 6 C 90/2011, nariadil odklad vykonateľnosti platobného rozkazu z 9. júna 2011 č. k. 6 C 90/2011-51 a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania. V odôvodnení poukázal na ustanovenia § 228 ods. 1, 2, § 230 ods. 1, 2, 3 a § 232 ods. 1, 2 O.s.p. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobkyni priznaný nárok právoplatným platobným rozkazom Okresného súdu Svidník z 9. júna 2011, č. k. 6 C 90/2011-51 v časti zaplattenia sumy 580,89 eur s príslušenstvom sa týka zmluvnej pokuty, ktorá bola rozhodnutiami súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach iného mobilného operátora určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda už pred vydaním platobného rozkazu boli vydané v obdobných prípadoch súdne rozhodnutia spôsobilé privodiť v prospech žalovaného pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v poradí druhým uznesením z 23. júna 2016 sp. zn. 3 Co 60/2016 na odvolanie žalobkyne uznesenie okresného súdu potvrdil. Odvolací súd uviedol, že vec prejednal bez nariadenia pojednávania a v intenciách zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. februára 2016 sp. zn. 4 Cdo 133/2015 uznesením zo 6. apríla 2016 sp. zn. 3 Co 60/2015 vyzval žalovaného na odstránenie nedostatkov návrhu predložením dôkazu preukazujúceho zachovanie subjektívnej a objektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania, ktorý žalovaný doplnil. Odvolací

súd konštatoval, že platobný rozkaz okresného súdu, ktorý je podkladom pre podanie návrhu na obnovu konania, nadobudol právoplatnosť 7. júla 2011 a žalovaný sa o dôvode obnovy konania dozvedel 12. augusta 2013, kedy navštívil advokáta UDr. Ambróza Motyku a tento ho informoval, že žalobkyňa využíva nekalé obchodné praktiky. Ako odvolací súd uviedol, táto skutočnosť je preukázateľná z dátumu uvedeného na plnomocenstve pre advokáta JUDr. Ambróza Motyku. Subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania bola tak podľa názoru odvolacieho súdu dodržaná, pretože žalovaný sa o dôvode obnovy konania dozvedel od advokáta 12. augusta 2013 a návrh na povolenie obnovy bol doručený súdu 14. augusta 2013. Na základe uvedených skutkových záverov mal odvolací súd za to, že návrh na obnovu konania bol podaný v objektívnej trojročnej a zároveň aj v subjektívnej trojmesečnej lehote. Na základe uvedených skutočností napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 O.s.p. potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Namietala, že napadnuté uznesenie je nesprávne, pretože trpí vadou podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), nakoľko jej súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovanie jej procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedla, že odvolací súd jej nedoručil podanie žalovaného, ktorým doplnil svoj návrh na obnovu konania, ku ktorému sa žalobkyňa nemala možnosť vyjadriť a ktorého obsah žalobkyňa doposiaľ nepozná. Dovolateľka ďalej zdôraznila, že odvolací súd rozhodol na základe v odvolacom konaní doplneného dokazovania o zachovaní subjektívnej a objektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania bez nariadenia pojednávania, čím došlo k porušeniu zásady rovnosti strán sporu. Žalobkyňa svoje dovolanie dôvodila aj podľa ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p. s tým, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zároveň, že dovolacím súdom bola otázka zásadného významu posúdená rozdielne. Dôvody nesprávneho právneho posúdenia veci súdom v tejto časti dovolateľka podrobne uviedla v dôvodoch svojho dovolania. Žiadala uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne aby dovolací súd vo veci sám rozhodol.

4. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zopakoval svoju doterajšiu argumentáciu s tým, že poukázal na dodržanie subjektívnej a objektívnej lehoty na podanie návrhu na povolenie obnovy konania. Mal za to, že pokiaľ odvolací súd pri zisťovaní zachovania subjektívnej lehoty nevykonal dokazovanie, mal vychádzať z tvrdenia žalovaného a dospieť k záveru, že subjektívna lehota bola dodržaná. Dovolanie žalobkyne preto žiadal ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), dospel k záveru, že (dovolaním) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti C.s.p. treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej

inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C.s.p.

11. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1

C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ C.s.p. a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p.

17. Z ustanovení C.s.p., ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C.s.p., ako aj v zmysle § 421 C.s.p.

18. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení C.s.p. bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 C.s.p. je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C.s.p., c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ C.s.p., dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

19. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá C.s.p.).

20. Trojčlenný senát 4 C najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalobkyne len podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. (nezaoberal sa teda prípustnosťou jeho dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p.).

21. Žalobkyňa v danom prípade tvrdí, že napadnuté uznesenie bolo vydané v konaní, v ktorom došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p. spočívajúcej v nenariadení pojednávania pri zopakovaní alebo doplnení dokazovania pred odvolacím súdom.

22. V čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu bol platný a účinný Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) a nariadenie pojednávania v konaní pred odvolacím súdom bolo upravené v ustanovení § 214 ods. 1 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie.

23. Z citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že odvolací súd musí v prípade prejednanja odvolania týkajúceho sa veci samej, nariadiť pojednávanie, ak dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie opakuje alebo ak sám dokazovanie dopĺňa. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť stranám sporu právo na spravodlivý proces, najmä umožniť im realizáciu práva vyplývajúceho z ustanovenia § 123 O.s.p., t. j. práva vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (v súčasnosti čl. 9 C.s.p.). Ak preto odvolací súd v priebehu odvolacieho konania doplní dokazovanie bez toho, aby nariadil pojednávanie a stranám sporu umožnil vyjadriť sa k týmto novým dôkazom, takýmto nesprávnym procesným postupom znemožní strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Dovolací súd poznamenáva, že súdna prax zastávala obdobné stanovisko už aj pred účinnosťou Civilného sporového poriadku (5 Cdo 147/2001, 4 Cdo 66/2009).

24. V posudzovanej veci z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že odvolací súd v priebehu odvolacieho konania doplnil dokazovanie vyžiadaním si od žalovaného dôkazu preukazujúceho zachovanie subjektívnej a objektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania, na základe čoho žalovaný oznámil odvolaciemu súdu okolnosti začatia plynutia subjektívnej a objektívnej lehoty. O tieto skutočnosti napokon odvolací súd oprel svoje rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd bol preto povinný na prejednanie odvolania žalobkyne nariadiť pojednávanie a tým umožniť stranám sporu

(žalobkyni) vyjadriť sa k tomuto novému dôkazu. Keďže odvolací súd v danej veci takto nepostupoval a pojednávanie na prejednanie odvolania nenariadil, konal v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

25. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené konštatuje, že pokiaľ odvolací súd pri doplnení dokazovania zachovania subjektívnej a objektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania nenariadil pojednávanie, týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalobkyňa opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Konanie je tak zaťažené vadou zmätočnosti, ktorá zakladá jednak prípustnosť dovolania a je tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť vecne správne.

26. Dovolací súd preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.).

27. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

28. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.